

Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

Άποκαλυπτική έπιστολή του βασιλομάρτυρος

Νικολάου Β΄ Ρομάνοφ

πρὸς τὴν ἀδελφή του Ξένια

Όταν ἡ οἰκογένεια βρισκόταν πιά στὴν ἐξορία, στὸ Τομπόλσκ, ὁ Νικόλαος ἔγραψε ἓνα συγκινητικὸ γράμμα στὴν ἀδελφή του Ξένια, ὅπου περιέγραφε συνοπτικὰ τὴν περίοδο τῆς φυλάκισής τους στὸ παλάτι, στὸ Τσάρκογιε Σελό:

Τομπόλσκ, 5 Νοεμβρίου 1917.

Άγαπημένη μου Ξένια,

Σὲ εὐχαριστῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά γιὰ τὸ ὄμορφο γράμμα τῆς 15ης Ὀκτωβρίου, τὸ ὁποῖο μοῦ ἔδωσε μεγάλη χαρά. Ὅλα ὅσα μοῦ ἔγραψες γιὰ τὴν ὑγεία τῆς μητέρας μὲ καθησύχασαν. Εἴθε νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς ὥστε νὰ ἐπανακτήσῃ πλήρως τὶς δυνάμεις της καὶ νὰ προσέχῃ τὸν ἑαυτό της.

Μόλις ἐπιστρέψαμε ἀπὸ τὴν Λειτουργία, ἡ ὁποία ἀρχίζει στὶς 8.00 π.μ. γιὰ μᾶς, ὅταν εἶναι τελείως σκοτεινά. Γιὰ νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία, πρέπει νὰ περάσουμε μέσα ἀπὸ τὸν δημόσιο κήπο καὶ νὰ διασταυρώσουμε τὸν δρόμο - γύρω στὰ 500 βήματα ὅλα κι ὅλα ἀπὸ τὸ σπίτι. Οἱ στρατιῶτες στέκονται σὲ γραμμὲς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κατὰ μῆκος τῆς διαδρομῆς. Ὅταν ἐπιστρέφουμε στὸ σπίτι, ἀφήνουν σταδιακὰ τὶς θέσεις τους καὶ ἀκολουθοῦν πίσω μας, ἐνῶ ἄλλοι παραμένουν πίσω μακριὰ καὶ ἄλλοι στὸ πλάι - ὅλο αὐτὸ τὸ σκηνικὸ μᾶς θυμίζει τὸ μάνδρισμα τῶν ζώων καὶ ἔτσι γελάμε κάθε φορὰ πού βγαίνουμε ἔξω ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ σπιτιοῦ.

Χαίρομαι ἰδιαίτερα πὺν μείωσαν τὴν φρουρά σας -τόσο ἐσεῖς ὅσο καὶ αὐτοὶ καταλαβαίνετε ὅτι αὐτὸ εἶναι «ὑπερβολικὰ ἐνοχλητικό». Καημένοι, μπερδεμένοι ἄνθρωποι. Θὰ προσπαθῆσω νὰ γράψω στὸν Μίσα*· δὲν ἔχω μάθει νέα του ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ πὺν μοῦ ἔγραψες.

Ὁ πραγματικὸς χειμώνας μοιάζει νὰ μὴν ἔρχεται· ἐδῶ καὶ δύο μέρες ρίχνει χιόνονερο, ἀλλὰ μετὰ λιώνει καὶ ἀρχίζει ξανὰ ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ὁ ἀέρας, ὡστόσο, εἶναι ἀπίστευτα φρέσκος καὶ εἶναι εὐχάριστο νὰ τὸν ἀναπνέῃς. Ζοῦμε ἐδῶ σὰν μέσα σὲ

Ὁ Νικόλαος καὶ ἡ Τατιάνα
κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἐξορίας στὸ Τομπόλσκ.

* Ἐννοεῖ τὸν ἀδελφὸ τους Μιχαήλ Ἀλεξάντροβιτς.

ένα καράβι, και όλες οι μέρες μοιάζουν μεταξύ τους· για τον λόγο αυτόν, θα σου περιγράψω την ζωή μας στο Τσάρσκογιε Σελό.

Όπως γνωρίζεις, μόλις επέστρεψα από το Μογκίλεφ, βρήκα όλα τα παιδιά πολύ άρρωστα, ιδιαίτερα την Μαρία και την Αναστασία. Φυσικά, περνούσα όλη την ημέρα μαζί τους, φορώντας έναν άσπρο [νοσηλευτικό] χιτώνα. Οι γιατροί έρχονταν να δουν τα παιδιά το πρωί και το βράδυ, συνοδευόμενοι αρχικά από έναν αξιωματικό της φρουράς. Κάποιοι από αυτούς έμπαιναν στο υπνοδωμάτιο και ήταν παρόντες κατά την διάρκεια των ιατρικών εξετάσεων. Αργότερα, οι αξιωματικοί σταμάτησαν να συνοδεύουν τους γιατρούς.

Ο Νικόλαος και η Μαρία κατά την ανάρρωσή της από την ασθένεια της ίλαρς και της διπλής πνευμονίας.

Εγώ συνήθιζα να πηγαίνω για περπάτημα με τον Βάλια [Ντολγκορούκοφ] και με έναν από τους αξιωματικούς ή ακόμη και με τον ίδιο τον έπικεφαλής της φρουράς. Λόγω του ότι από τα τέλη Φεβρουαρίου και έξης δεν καθάριζαν πλέον το πάρκο, δεν υπήρχε χώρος για να περπατάμε από τους σωρούς του χιονιού που στοιβάχτηκαν – έτσι, μου δόθηκε μια πολύ καλή ευκαιρία για εξαιρετική δουλειά: να καθαρίζω τα

μονοπάτια. Μία αλυσίδα φρουρών ήταν παρατεταγμένη γύρω από το σπίτι και άλλη μία γύρω από την λίμνη και τα κάγκελα του μικρού κήπου απέναντι από τα παράθυρα των δωματίων της μαμάς. Μας επέτρεπαν να περπατάμε μόνο εντός και κατά μήκος αυτής της δεύτερης αλυσίδας [στρατιωτών].

Όταν έλιωσε ο πάγος και ζέστανε ο καιρός, ο πρώην διοικητής, συνταγματάρχης Κοροβιτσένκο, είπε ότι θα διεύρυνε κάπως την αλυσίδα αυτήν. Πέρασαν τρεις εβδομάδες χωρίς καμία αλλαγή. Μία καλή ημέρα, τέσσερις στρατιώτες με ακολούθησαν στο περπάτημά μου με τα όπλα τους. Χρησιμοποίησα την ευκαιρία και προχώρησα πιο μακριά μέσα στο πάρκο. Από τότε μās επιτράπηκαν καθημερινοί

Πάνω: Τὰ κορίτσια με ξυρισμένα τὰ κεφάλια, μετὰ τὴν ἀσθένεια τῆς ἰλαρᾶς.
Κάτω: Τὰ κορίτσια σὲ διάλειμμα ἀπὸ τὶς ἐργασίες στὸν λαχανόκηπο.

μακροὶ περίπατοι στὸ πάρκο, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ κόψιμο καὶ πελέκημα ξεραμένων δένδρων. Βγαίναμε ὅλοι μαζί ἀπὸ τὶς πόρτες τοῦ στρογγυλοῦ προθαλάμου, τὰ κλειδιά τοῦ ὁποίου εἶχε στὴν κατοχή του ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς φρουρᾶς. Δὲν χρησιμοποιοῦσαμε ποτὲ τὸ μπαλκόνι, διότι ἡ πόρτα του ἦταν κλειδωμένη. Ἡ ἐξοδος μας στὸν κῆπο μαζί μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μας, γιὰ νὰ ἐργαστοῦμε εἴτε στὸν λαχανόκηπο εἴτε στὸ δάσος, θύμιζε τὴν ἐξοδο τῶν ζώων ἀπὸ τὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε: δίπλα ἀπὸ τὸ φυλάκιο στὴν βάση τῆς σκάλας μαζευτόταν ἓνα πλήθος στρατιωτῶν, γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν πορεία μας χλευάζοντάς μας. Ἡ ἐπιστροφή μας στὸ σπίτι γινόταν πάλι ὁμαδικά, καθ' ὅτι οἱ πόρτες ἦταν πάντοτε κλειδωμένες. Στὶς ἀρχὲς τοὺς χαιρετοῦσα ἀπὸ συνήθεια, ἀλλὰ σύντομα τὸ σταμάτησα διότι ἀπαντοῦσαν μὲ δυσάρεστο τρόπο ἢ καθόλου.

Νικόλαος: “Μοῦ δόθηκε μιὰ πολὺ καλὴ εὐκαιρία γιὰ ἐξαιρετικὴ δουλειά: νὰ καθαρίζω τὰ μονοπάτια ἀπὸ τὰ χιόνια”.

Άπο τics έργασίες στόν λαχανόκηπο.

Νικόλαος: “Μᾶς ἐπιτράπηκε τὸ κόψιμο καὶ πελέκημα ξεραμένων δένδρων”.

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ καλοκαιριοῦ, μᾶς ἐπιτρεπόταν νὰ ἀναπνέουμε τὸν καθαρὸ ἀέρα μέχρι τὶς 8.00 τὸ βράδυ. Ἐκανα βόλτες μὲ τὸ ποδήλατο μαζί μὲ τὶς κόρες μου καὶ πότιζα τὰ λαχανικά, διότι ὑπῆρχε πολλὴ ξηρασία. Τὰ βράδια καθόμασταν στὰ παράθυρα καὶ παρακολουθοῦσαμε πῶς ἀπλώνονταν πάνω στὸ γρασίδι, κάπνιζαν, διάβαζαν, γυρόφερναν καὶ τραγουδοῦσαν οἱ στρατιῶτες ... Ὅπως ἦταν φυσικό, κατὰ τὴν διάρκεια ἐκείνης τῆς μακρᾶς περιόδου συνέβαιναν πολλὰ ἀσήμαντα καὶ διασκεδαστικά, ἀλλὰ κάποτε δυσάρεστα, ἐπεισόδια. Δὲν μποροῦν, ὅμως, νὰ περιγραφοῦν ὅλα. Κάποτε, ἂν τὸ δώσῃ ὁ Θεός, θὰ σοῦ τὰ ποῦμε αὐτοπροσώπως.

Φοβᾶμαι ὅτι σὲ κούρασα, ἀγαπημένη μου Ξένια, μ’ αὐτὸ τὸ ὑπερβολικὰ μακροσκελὲς γράμμα καί, ἀκόμη χειρότερα, μούδιασε τὸ χέρι μου!

Οἱ σκέψεις μου εἶναι συνεχῶς μαζί σου, μὲ τὴν ἀγαπημένη μητέρα καὶ μὲ τὴν οἰκογένειά σου. Σὲ ἀγκαλιάζω σφικτὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους μαζί. Πόσο σᾶς ἀγαπῶ.

Εἴθε ὁ Θεὸς νὰ φυλάῃ καὶ νὰ εὐλογῇ ὅλους σας.

Πόσο θὰ ἠθελα νὰ ἤμασταν ὅλοι μαζί. Ἀντίο, ἀγαπημένη μου.

Μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά,

Ὁ γερο-Νίκυ σου.

Ὁ Νικόλαος μὲ τὴν ἀδελφή του Ξένια σὲ ἐφηβικὴ ἡλικία.